

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Anny Žákovej a členov JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Violy Takáčovej v právnej veci navrhovateľky **M. C.**, bytom R, zastúpenej Jánom Chomíkom, bytom tamtiež, proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni – ústredie, U., B., o invalidný dôchodok**, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 21 Sd 64/2007-24 z 5. septembra 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 5. septembra 2007, č.k. 21 Sd 64/2007-24, **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“) rozhodnutie odporkyne č. X. z 8. februára 2007 - ktorým zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok z dôvodu nezískania potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia podľa § 72 ods.1 písm. f/ zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zák.č. 721/2004 Z.z. (ďalej v texte len „zák.č. 461/2003 Z.z.“) - a navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal. Z odôvodnenia

rozsudku vyplýva, že krajský súd sa stotožnil so závermi odporkyne, že navrhovateľka nespĺnila podmienky nároku na invalidný dôchodok. Vo veci mal totiž za preukázané, že navrhovateľka, ktorá bola posudkovými lekármi uznaná za invalidnú s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 50% od 11. novembra 2006, nezískala obdobie dôchodkového poistenia, potrebné pre priznanie nároku na invalidný dôchodok. Námiety navrhovateľky týkajúce sa nesprávneho a neobjektívneho posúdenia jej zdravotného stavu posudkovými lekármi, či stanovenia dátumu vzniku invalidity, vyhodnotil súd ako neopodstatnené. Zdôraznil, že z § 72 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. jednoznačne vyplýva, že počet rokov dôchodkového poistenia na účely posúdenia nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity, a ak ide o poistenca vo veku nad 28 rokov, z posledných desiatich rokov pred vznikom invalidity. Nemožno preto považovať za opodstatnenú námietku navrhovateľky, ktorá žiadala, aby ju odporkyňa nediskriminovala a pri posudzovaní doby jej dôchodkového poistenia nevychádzala z posledných 10-tich kalendárnych rokov, ale „z posledných rokov platenia tohto poistenia“. Zdôraznil, že rovnako tak tiež nebolo možné vyhovieť žiadosti navrhovateľky, aby odporkyňa na účely tohto zistenia vzala do úvahy aj obdobie jej nezamestnanosti od 1. januára 2001, pretože po tomto dátume zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zák.č. 100/1988 Zb.“) umožňuje dôchodkovo zhodnotiť obdobie nezamestnanosti len za podmienky, že poistencovi bola vyplácaná podpora v nezamestnanosti. Krajský súd poukázal na skutočnosť, že právna norma platná a účinná po 31. decembri 2003, možnosť započítania tzv. náhradných dôb do obdobia dôchodkového poistenia neupravuje.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka. Odôvodnila ho v podstate tým, že súd zvolil nerovnoprávny prístup k účastníkom konania. Podľa jej názoru totiž nadržoval odporkyňu a navrhovateľku bral ako podradného účastníka, pretože jej námiety považoval za bezvýznamné. Takéto konanie malo podstatný vplyv na objektívne posúdenie vecnej podstaty jej odvolania, pričom jej návrhy, zdôvodnenia a dôkazy súd neprešetril v plnej miere. Navrhovateľka uviedla, že napadnuté rozhodnutie odporkyne považuje za diskriminačné podľa § 6 ods. 3, 4 zák.č. 461/2003 Z.z., nakoľko je ním posudzovaná ako nerovnoprávny občan SR, keď jej nebolo ako náhradná doba uznané predkladania PN – určené Sociálnej poisťovni prostredníctvom Úradu práce, tak ako iným zamestnaným občanom. Zdôraznila, že od 1. januára 2001 do podania žiadosti o invalidný dôchodok, t.j. 2. októbra 2006 bola práceneschopná na PN – 1092 dní. Jednalo sa pritom už

o opakovanú žiadosť o invaliditu, ktorá jej naposledy nebola priznaná rozhodnutím odporkyne z 12. augusta 2005. Navrhovateľka dôvodila, že dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je zrejmý s predkladaných PN, z čoho prakticky vyplýva aj nemožnosť zamestnať sa. Ak tieto prekážky zákon nezohľadňuje, tak ju potom diskriminuje, čo by podľa najvyššieho zákona - Ústavy SR nemalo byť. Keďže odstraňovanie tvrdosti zákona a uznanie náhradných dôb platilo v zákonoch, ktoré boli zrušené k 1. januáru 2004, by jej podľa § 249 ods.1 písm. a/ zák.č. 461/2003 Z.z. mali byť náhradné doby zohľadnené k 31. decembru 2003. Navrhovateľka ďalej uviedla, že posudky posudkových lekárov boli vypracované bez náležitých odborných vyšetrení a bez zváženia jej námietok. Preto pochybil krajský súd, keď nevyhovel jej žiadosti o vypracovanie znaleckého posudku a dokazovanie nepreviedol v celom rozsahu. Pochybil tiež v tom, že odporkyni nevytkol postup posudkových lekárov, ktorí opravné konanie ovplyvnili neodborným a nesprávnym postupom. Títo mali hodnotiť posunutie dátumu vzniku invalidity výlučne k 1. januáru 2006 a tu mali zhodnotiť aj jej dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav. Poukázala na skutočnosť, že pokles jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 ods. 4 zák.č. 461/2003 Z.z. nebol posudkovými lekármi hodnotený komplexne vzhľadom na dlhodobé PN podľa § 71 ods. 4 písm. a/ zák.č. 461/2003 Z.z., ale bol hodnotený výlučne podľa § 71 ods. 4 písm. b/ cit. zákona. Krajský súd úplne prehliadol jej námietky voči posudkom posudkových lekárov, ako aj odmietnutie ich podpisu z jej strany v priebehu opravného konania. Uvedené skutočnosti sú zrejmé z dokumentácie z prípravy opravného konania, ako i zo samotného pojednávania. Preto žiadala o prešetrenie rozsudku krajského súdu a o uznanie jej žiadosti o priznanie invalidného dôchodku od 1. januára 2006, tak ako to pri spisovaní žiadosti 2. októbra 2006 požadovala.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu nepovažovala dôvody uvedené navrhovateľkou za opodstatnené a navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno priznať úspech.

Z podkladov administratívneho spisu je zrejmé, že navrhovateľka si 2. októbra 2006 uplatnila u odporkyne nárok na invalidný dôchodok, ktorý **žiadala priznať od 1. januára 2006.**

Podľa § 70 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak:

- sa stal invalidný,
- získal potrebný počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 zákona
- ku dňu vzniku invalidity nesplnil podmienku nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Za účelom posúdenia opodstatnenosti uplatneného nároku navrhovateľky boli v predmetnej veci zadovážené odporkyňou posudky posudkových lekárov (z 11. januára 2007, 22. júna 2007 a 12. júla 2007), zo záverov ktorých zhodne vyplýva, že navrhovateľka je invalidná podľa § 71 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z., lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, pričom miera poklesu uvedenej schopnosti bola u navrhovateľky určená v rozsahu 50%.

Posudkoví lekári, ktorí vyhotovovali posudky tak pred vydaním preskúmaného rozhodnutia odporkyňou, ako aj po podaní opravného prostriedku, na základe odborných nálezov za rozhodujúce zdravotné postihnutie u navrhovateľky označili prieďuškovú astmu alergickú – perzistujúcu stredne ťažkú. Uvedenému postihnutiu zodpovedá miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa prílohy č. 4 zák.č. 461/2003 Z.z. v rozsahu od 35 do 50% (kapitola VIII., oddiel B, položka 3c), pričom u navrhovateľky bola miera poklesu na základe lekárskeho správ a údajov z dokumentácie určená vo výške 45%. Percentuálna miera bola zároveň zvýšená o 5% pre iné zdravotné postihnutie, a to úzkostne depresívnu poruchu – stredne ťažkú – histeriónsku poruchu osobnosti (kapitola V., pol. 4a/ v rozsahu 15 – 20%).

Dátum vzniku invalidity posudkoví lekári zhodne stanovili **dňom 11. novembra 2006**, t.j. dňom ukončenia hospitalizácie navrhovateľky v Ústave tuberkulózy a respiračných chorôb v K., v ktorom bola hospitalizovaná v čase od 23. októbra 2006 do 11. novembra 2006. Vychádzali pritom z údajov obsiahnutých v prepúšťacej správe z uvedeného zariadenia,

v ktorej sa po prvý krát uvádza, že navrhovateľka trpí prieduškovou astmou alergickou – stredne perzistujúcou.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že navrhovateľka medicínsku podmienku nároku na invalidný dôchodok splnila *a invalidnou sa stala od 11. novembra 2006.*

Je pravdou, že navrhovateľka s takto stanoveným dátumom vzniku invalidity v priebehu celého konania, vrátane odvolacieho, nesúhlasila. Nakoľko však nepredložila a ani v odvolacom konaní neoznačila žiadne relevantné dôkazy na podporu svojich tvrdení, ktoré by spochybňovali nestrannosť a objektivitu záverov uvedených posudkov, jej námietky nebolo možné zohľadniť.

Z dôvodu, že navrhovateľka nezískala potrebný počet rokov dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok v zmysle § 72 ods. 1 a § 72 ods. 2 zák.č. 461/2003 Z.z., odporkyňa jej žiadosť o invalidný dôchodok zamietla.

Navrhovateľka ku dňu vzniku invalidity dovŕšila vek 53 rokov a podľa § 72 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. v jej prípade bolo potrebných 5 rokov dôchodkového poistenia, pričom u nej ako u poistenca vo veku nad 28 rokov, sa počet rokov dôchodkového poistenia podľa § 72 ods. 2 zák.č. 461/2003 Z.z. zisťoval z posledných 10 rokov pred vznikom invalidity.

V predmetnej veci bolo nesporne zistené, že navrhovateľka v období od 11. novembra 1996 do 10. novembra 2006 mala zhodnotených 1512 dní, t.j. 4 roky a 52 dní poistenia. Ohľadne námietok navrhovateľky týkajúcich sa zhodnotenia obdobia dôchodkového poistenia, odvolací súd konštatuje, že navrhovateľke - ktorá je od 3. mája 1993 evidovaná na Úrade práce ako nezamestnaná - nebolo možné zhodnotiť podľa § 255 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. v znení zák.č. 310/2006 v spojení s § 169c ods. 1 zák.č. 100/1988 Zb. v znení zák.č. 446/2000 Z.z. na dôchodkové účely obdobie jej vedenia v evidencii nezamestnaných občanov hľadajúcich si zamestnanie od 1. januára 2001 do 31. decembra 2003. V uvedenom období totiž navrhovateľke nebola vyplácaná podpora v nezamestnanosti, z dôvodu ktorého ho nemožno považovať za náhradnú dobu.

Za stavu, že navrhovateľka nezískala v uvedenom období potrebný počet rokov dôchodkového poistenia, odporkyňa rozhodla v súlade so zákonom, keď jej žiadosť

o invalidný dôchodok zamietla. Nepochybil preto súd prvého stupňa, keď napadnuté rozhodnutie odporkyne ako vecne správne potvrdil.

Odvolací súd po oboznámení sa s predloženým kompletným spisovým materiálom krajského súdu vrátane administratívneho spisu odporkyne zistil, že dôvody uvádzané navrhovateľkou nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. V predmetnej veci bol náležite zistený skutkový stav a odporkyňa ako aj krajský súd z neho vyvodili správne skutkové aj právne závery, s ktorými sa stotožnil.

Za tohto stavu vo veci odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 O.s.p. v spojení s § 250s O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd v konaní neúspešnej navrhovateľke nepriznal (§ 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. septembra 2008

Anna Žáková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Dagmar Falbová